

wens ter kennis van de wedstrijdleider de partij te willen afbreken en uitspelen. De vóórarbitrage ingevolge art. 33 lid 1 van het Competitiereglement ("CR") leidde niet tot een beslissing. De stelling van de partij werd daarop voor eind-arbitrage opgezonden, waarbij de claim van de tientalleider van Oldenzaal winst en die van de tientalleider van Overschie remise was.

- b. De beide betrokkenen zonden vervolgens tijdig ter staving van de ingediende claims schaaktechnische redenen bij de CL in. De arbiter stelde Overschie in het ongelijk, en de CL zond Overschie de motivering toe, waarop de arbiter zijn afwijkende mening baseerde.
- c. Overschie meende een fout te kunnen aantonen in de motieven waarop de arbiter zijn afwijkende mening baseerde en maakte de CL daarop tijdig schriftelijk opmerkzaam onder overlegging van een daarop betrekking hebbende analyse. In die analyse argumenteerde Overschie waarom de variant die de arbiter ter ondersteuning van zijn oordeel aangaf desondanks slechts tot een resultaat overeenkomstig de claim van Overschie leidde. De CL heeft deze analyse aan de arbiter voorgelegd.
- d. De arbiter gaf vervolgens toe een fout te hebben gemaakt en erkende dat de door hem aangegeven variant de claim van Overschie ondersteunde, doch gaf een andere variant aan welke naar zijn mening de claim van Oldenzaal ondersteunde. De herziening van de beslissing van de arbiter leidde daardoor niet tot een resultaat dat afweek van zijn oorspronkelijke beslissing. De beslissing van de arbiter en de motieven waarop die steunde werden door de CL ter kennis van Overschie gebracht.

MA

- e. Overschie protesteerde bij de CL en bij de arbiter tegen deze beslissing, maakte de CL voorts opnieuw schriftelijk op vermeende fouten in de motieven van de arbiter opmerkzaam en legde aan de CL en aan de arbiter opnieuw een daarop betrekking hebbende analyse over. De arbiter handhaafde evenwel zijn beslissing en deelde via de CL aan Overschie de motieven mede waarop hij het handhaven van zijn mening baseerde.
- f. Overschie maakte de CL daarop ten derde male schriftelijk opmerkzaam op vermeende fouten in de motieven van de arbiter en legde wederom een daarop betrekking hebbende analyse over. De arbiter gaf voor de tweede maal toe een fout te hebben gemaakt en herzag zijn beslissing zodanig dat het resultaat overeenkomstig de claim van Overschie was. De CL deed Oldenzaal d.d. 30 maart 1977 schriftelijk mededeling van de motieven waarop de arbiter zijn mening baseerde.
- g. Vervolgens maakte Oldenzaal de CL schriftelijk opmerkzaam op vermeende fouten in de motieven van de arbiter, terwijl Oldenzaal daarbij tevens een daarop betrekking hebbende analyse overlegde. De mededeling van Oldenzaal was gedateerd 8 april 1977 en werd door de CL na zijn terugkomst van een korte vakantie op 13 april 1977 gevonden. Op 20 april 1977 deelde de CL telefonisch aan Overschie mede dat hij deze mededeling van Oldenzaal in behandeling zou nemen. De CL suggereerde daarop telefonisch aan beide betrokken verenigingen dat een internationale grootmeester als arbiter aan de stelling zou worden toegevoegd. Hoewel beide verenigingen zich daarover positief uitlieten is daarover tussen de CL en de beide verenigingen geen bindende afspraak gemaakt, terwijl de door de CL aangezochte internationale grootmeester niet bereid was als toegevoegd arbiter op te treden en op korte

ATC

termijn geen andere daarvoor naar het oordeel van de CL in aanmerking komende internationale grootmeester beschikbaar was. De oorspronkelijke arbiter gaf daarop voor de derde maal toe een fout te hebben gemaakt en herzag zijn beslissing zodanig dat het resultaat overeenkomstig de claim van Oldenzaal was. De door de arbiter toegegeven fout steunde evenwel niet op de door Oldenzaal overgelegde analyse. De arbiter stelde de CL van een en ander schriftelijk d.d. 25 april 1977 op de hoogte, en de CL deed Overschie kort daarop mededeling van de herziene beslissing van de arbiter en van de motieven waarop de arbiter zijn mening baseerde. De CL weet niet op welke dag hij die mededeling aan Overschie verzond.

- h. Overschie heeft daarop ten vierde male de CL schriftelijk d.d. 1 mei 1977 opmerkzaam gemaakt op vermeende fouten in de motieven van de arbiter en legde daarbij ook ditmaal weer een daarop betrekking hebbende analyse over. De arbiter deelde de CL evenwel d.d. 9 mei 1977 mede dat hij zijn mening handhaafde.
- j. Alvorens de CL deze mededeling van de arbiter aan Overschie had doorgegeven protesteerde Overschie door middel van de bovengenoemde brief d.d. 12 mei 1977 tegen de gang van zaken. De Commissie parafraseert de grieven van Overschie als volgt:

- (i) De beslissingen van de arbiter doen te lang op zich wachten.
- (ii) De arbiter analyseert niet objectief.
- (iii) De arbiter maakt vele en grote fouten.
- (iv) De arbiter heeft zich, naar het oordeel van Overschie in strijd met zijn verplichting, bij de beantwoording van de vraag of zijn beslissing ingevolge de bepaling van artikel 33 lid 9 van het Competitiereglement van de KNSB ("CR") diende te worden herzien, niet beperkt tot een beoordeling van de hem door de desbetreffende partij voorgelegde analyses.

AMC

- (v) De CL heeft, beslissingen van de arbiter die in verband met het hiervoor onder d. gestelde ten onrechte werden genomen, overgenomen terwijl de CL er op had moeten toezien dat de arbiter zich hield aan zijn verplichting zoals die blijkt het hiervoor sub (iv) gestelde door Overschie wordt gezien.
 - (vi) De CL heeft de mededeling van Oldenzaal waarbij de CL opmerkzaam gemaakt werd op door de arbiter gemaakte fouten (zie hierboven, punt 3 sub g) in behandeling genomen hoewel die mededeling eerst na verloop van de termijn bedoeld in artikel 33 lid 4 CR werd gedaan.
 - (vii) De CL had er op behoren toe te zien dat de reacties van de arbiter behoorlijk werden gedateerd en had bovendien zijn eigen mededelingen behoorlijk moeten dateren.
- k. De CL deelde vervolgens d.d. 16 mei 1977 schriftelijk aan Overschie mede dat de arbiter zijn mening handhaafde. Overschie maakte de CL daarop ten vijfde male opmerkzaam op vermeende fouten in de motieven van de arbiter en legde wederom een daarop betrekking hebbende analyse over. Ten tijde van de beslissing van de Commissie heeft de CL noch aan Overschie noch aan Oldenzaal enige reactie van de arbiter doorgegeven.

C. Motivering.

4. Ingevolge de bepaling van artikel 3 lid 2 van het CR wordt een beroep tegen een beslissing van de competitieleider als bedoeld in de bepaling van artikel 2 lid 1 CR ingesteld binnen 14 dagen nadat de beslissing de vereniging heeft bereikt. De Commissie onderzoekt derhalve eerst tegen welke beslissing(en) van de CL het ingestelde beroep zich geldig kan richten.

WTC

5. De Commissie verstaat het door Overschie ingestelde beroep zo, dat dat beroep zich in ieder geval tevens richt tegen de beslissing van de CL dat de uitslag van de partij Schepers - van de Herik alsnog overeenkomstig de claim van Oldenzaal zou zijn, welke beslissing door de CL werd genomen nadat de arbiter bij schrijven d.d. 25 april 1977 aan de CL voor de derde maal toegaf een fout te hebben gemaakt en zijn beslissing had herzien. Die beslissing maakte de CL aan Overschie kenbaar doordat de CL Overschie kort daarop mededeling deed van de motieven waarop de arbiter zijn mening baseerde.

6. De nauwkeurige dag waarop deze mededeling van de CL Overschie bereikte is op zijn vroegst woensdag 27 april 1977 en op zijn laatst zaterdag 30 april 1977, doch kan binnen deze grenzen niet nauwkeurig worden vastgesteld. Indien deze mededeling Overschie niet eerder dan donderdag 28 april 1977 bereikte heeft Overschie bij brief d.d. 12 mei 1977 tijdig beroep tegen de in die mededeling vervatte beslissing ingesteld. Omdat de CL de nauwkeurige datum van verzending van de mededeling aan Overschie niet aan de Commissie kon mededelen acht de Commissie het evenwel onjuist om de onzekerheid omtrent de nauwkeurige datum van ontvangst van deze mededeling van de CL ten nadele van Overschie te doen gelden. De Commissie houdt het er derhalve voor, dat het beroep van Overschie tegen de beslissing van de CL, welke vervat is in de mededeling welke de CL kort na 25 april 1977 aan Overschie zond, tijdig is ingesteld.

7. Indien een beslissing van de CL door middel van een tijdig ingesteld beroep aan de Commissie ter beoordeling wordt overgelegd, is het de taak van de Commissie
 - (a) om die beslissing in zijn geheel en op alle punten te beoordelen, waarbij Commissie niet beperkt is tot de gronden die door de vereniging die het beroep instelt worden aangevoerd, en waarbij de Commissie de aan haar ter beoordeling voorgelegde beslissing eveneens mag beoordelen op aspecten die wellicht ten nadele van de vereniging die het beroep instelt kunnen gelden; en

uuc

(b) om mede in haar beoordeling te betrekken alle voorafgaande beslissingen van de CL die met de beslissing waarvan beroep is ingesteld onverbrekkelijk zijn verbonden.

8. In het onderhavige geval kon de CL zijn beslissing om de partij alsnog overeenkomstig de claim van Oldenzaal te beslissen slechts nemen omdat de CL Overschie eerder had toegestaan om na de eerste herziening ingevolge de bepaling van artikel 33 lid 9 (CR) (zie hierboven, punt 3 sub c) nogmaals de weg van artikel 33 lid 9 CR te volgen. Die eerdere beslissing van de CL is daardoor onverbrekkelijk verbonden met de beslissing waarvan tijdig beroep is ingesteld en de Commissie dient derhalve allereerst te beoordelen of juist is de beslissing van de CL om toe te staan dat een partij, die reeds eerder de weg van artikel 33 lid 9 CR volgde, nogmaals een beroep op artikel 33 lid 9 CR doet.
9. Het ten deze toepasselijke beginsel is dat arbitrage eerder snel dan volkomen juist moet geschieden, zodat de beslissing van een vereniging om een partij niet uit te spelen en dus aan arbitrage te onderwerpen met zich mede brengt dat die vereniging het risico van door de arbiter te maken fouten aanvaardt. De procedure van artikel 33 lid 9 CR is naar het oordeel van de Commissie een uitzondering op dit beginsel, welke uitzondering klaarblijkelijk is aanvaard teneinde de mogelijkheid te scheppen om ernstige doch niet noodzakelijkerwijs alle analyse fouten van de arbiter te doen corrigeren. De Commissie is van oordeel dat deze uitzondering zodanig beperkt moet blijven dat het eerdervermelde beginsel grotendeels onaangetast blijft. Een tegenovergestelde opvatting kan tot onaanvaardbare, tijdrovende en in extreme gevallen zelfs eeuwigdurende arbitrages leiden.
10. De beslissing van de CL om de tweede kennisgeving van Overschie, dat Overschie opnieuw een fout in de motieven van de arbiter meende te kunnen aantonen, aan de arbiter door te zenden had dus in ieder geval niet genomen mogen worden. Tenzij

CMC

een of meer der door Overschie aangevoerde grieven tot een andere beslissing leiden zullen derhalve alle nadien door de CL genomen beslissingen moeten worden vernietigd en zal de uitsl. van de partij Schepers-van de Herik overeenkomstig de claim van Oldenzaal moeten zijn. De Commissie beoordeelt de door Overschie aangevoerde grieven met inachtneming van dat uitgangspunt.

- 11. De vier eerste door Overschie aangevoerde grieven (zie hierboven, punt 3 sub j (i), (ii), (iii) en (iv)) houden alle critiek in op het doen en laten van de arbiter. De Commissie is evenwel niet bevoegd om beslissingen te nemen omtrent het doen en laten van de arbiter, zodat deze door Overschie aangevoerde grieven in hun oorspronkelijke vorm niet tot de door Overschie voorgestane beslissing kunnen leiden.
- 12. Voor wat betreft de vierde door Overschie aangevoerde grief komt de daarin aan de orde gestelde vraag opnieuw aan de orde in de vijfde door Overschie aangevoerde grief, die met de vierde correspondeert doordat Overschie de CL daarin verwijt niet te hebben ingegrepen toen de arbiter handelde zoals in de vierde grief vermeld. De Commissie wil ook de drie eerste door Overschie aangevoerde grieven zo verstaan, dat Overschie van oordeel is dat de CL had behoren in te grijpen toen de arbiter deed of nalie te handelen zoals door Overschie in de drie eerste grieven wordt gesteld.
- 13. De eerste grief van Overschie kan, ook wanneer die grief door de Commissie wordt verstaan als hierboven in punt 12 omschreven, alleen al daarom niet tot een andere dan de in punt 10 vermelde slotsom leiden, omdat van de CL uitsluitend actie (aansporing, aanwijzen van een andere arbiter) kan worden verlangd voordat de arbiter, wellicht na vertraging, daadwerkelijk heeft beslist. Voor zover de arbiter ten tijde van het instellen van het beroep of zelfs ten tijde van deze beslissing van de Commissie te lang zou hebben gewacht met het nemen van zijn beslissing omtrent (verdere) herziening van zijn eerdere beslissing heeft Overschie geen belang bij een beslissing van de Commissie dienaangaande, omdat blijkens het hiervoor in punt 10 gestelde de mening van de arbiter over de te arbitrerer stelling thans van geen belang meer is voor de uitslag van de partij.

M.C.

14. De tweede grief van Overschie, t.w. dat de arbiter niet objectief analyseert faait, ook wanneer die grief door de Commissie wordt verstaan als hierboven in punt 12 omschreven, alleen al daarom, omdat de Commissie niet is gebleken dat de arbiter niet objectief analyseert, waarbij niet objectief analyseren wel moet worden onderscheiden van het maken van fouten bij de analyse zoals dat door Overschie in haar derde grief aan de orde wordt gesteld.
15. De derde grief van Overschie, t.w. dat de arbiter veel en grote fouten maakt kan, ook wanneer die grief door de Commissie wordt verstaan als hierboven in punt 12 omschreven, alleen al daarom niet tot een andere dan de hierboven in punt 10 vermelde slotsom leiden, omdat elke arbitrage het risico van fouten in zich draagt en de enige verplichting van de CL in dit opzicht is om zorg te dragen voor een arbiter van wie op grond van zijn reputatie een beslissing van voldoende schaaktechnisch niveau mag worden verwacht, aan welke verplichting de CL in dit geval heeft voldaan. Met name komt aan de CL niet het recht toe om een arbiter aan een te arbitreren partij te onttrekken uitsluitend omdat die arbiter fouten maakt.
16. De vierde grief van Overschie kan blijkens het hiervoor in punt 11 gestelde niet door de Commissie worden beoordeeld.
17. De vijfde grief van Overschie, waarin Overschie stelt dat de arbiter zich niet buiten de door partijen bij de arbitrage aangegeven varianten mag begeven en dat de CL erop had moeten toezien dat de arbiter zijn taak aldus beperkt zou opvatten gaat naar het oordeel van de Commissie uit van een onjuiste lezing van de bepaling van artikel 33 lid 9 CR. De tekst van het in die bepaling vervatte voorschrift dat de arbiter die erkent een fout te hebben gemaakt zijn beslissing "dienovereenkomstig" zal herzien, verhindert niet dat de arbiter die de gemaakte fout herstelt zijn motieven ook nog op andere punten dan de door een partij aangevoerde aanvult of her-ziet. Het door Overschie aangevoerde argument dat de arbiter aldus een eigen stempel drukt op een partij die primair een strijd is tussen twee verenigingen leidt niet tot een andere slotsom: deze karakterisering van de interventie van de arbiter is juist doch is niet in strijd doch eerder in overeenstemming met de aard van een arbitrage.

AWC

18. Overschie heeft bij haar zesde grief geen belang, omdat het nimmer tot een verzoek van Oldenzaal om herziening had mogen komen en alle beslissingen van de CL welke na de eerste herziening van de mening van de arbiter over de te arbitreren partij werden genomen (daaronder begrepen de beslissing van de CL om het verzoek van Oldenzaal in behandeling te nemen) reeds op andere gronden vernietigd dienen te worden.
19. De door Overschie aan haar zevende grief ten grondslag gelegde feiten zijn in één geval - de datering van de brief waarbij de CL de mededeling van de arbiter d.d. 25 april 1977 aan Overschie doorgeeft - juist. De enige daaraan door de Commissie te verbinden conclusie is evenwel reeds hiervoor in punt 6 vermeld. Voor het overige kan de Commissie de juistheid van deze door Overschie gestelde feiten in het midden laten.

Beslissende op het ingestelde beroep:

Vernietigt alle beslissingen welke de Competitieleider van de KNSB met betrekking tot de partij tussen T. Schepers (S.C. Oldenzaal, wit) en H.J. v.d. Herik (S.G. Overschie, zwart) uit de westrijd Overschie - Oldenzaal d.d. 8 januari 1977 uit de KNSB-competitie 1976/1977, 2de klasse B, nam na de beslissing om de partij voor wit gewonnen te verklaren overeenkomstig het oordeel dat de arbiter over deze partij gaf nadat het S.G. Overschie voor de eerste maal de Competitieleider op de voet van artikel 33 lid 9 van het Competitiereglement op vermeende fouten in de motieven van de arbiter opmerkzaam had gemaakt;

Stelt vast dat de genoemde partij gewonnen is verklaard voor de heer T. Schepers (wit, S.C. Oldenzaal);

Besluit hiervan mededeling te doen aan het bestuur van de KNSB;

Aldus vastgesteld en ondertekend door de heer E.M. Enschedé, namens de heren R.J.C. Wessels, C.P. van Weezel en E.M. Enschedé, leden van de Commissie van Beroep Competitiegeschillen van de KNSB, op 13 juni 1977.

Ondertussen had de arbiter wel een antwoord geschreven op ons laatste schrijven, maar dit antwoord beviel de competitieleider niet, zodat hij het enige dagen vasthield om met de betrokkenen telefonisch overleg te plegen.

Het geheel leidde tot niets en een week later kregen wij een geantidateerd stuk binnen. Dit stuk lokte weer een antwoord uit. Een antwoord dat min of meer door de competitieleider werd afgedwongen.

9 mei 1977

Arbitrage seizoen 1976/77 - nr. 23.

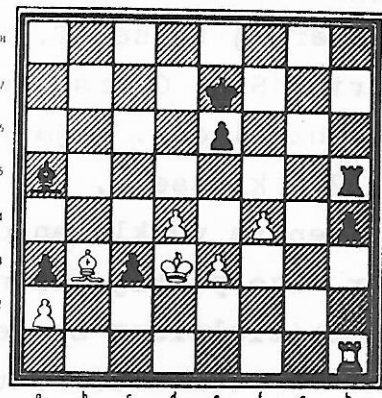
Wit aan zet: Kd3, Th2, Lc2, pi. a2, d4, e3 en f4

Zwart : Ke7, Tg3, Lc7, pi. a3, c3, e6 en h6.

Geachte zwartspeler,

Na 1. Ke2 Tg5 2. Kf3 h5 3. Th1 Tb5 4. Lb3 h4 ! 5. Ke2 (bijv.) 5. ... Th5 6. Kd3 La5 heeft zwart een in defensief opzicht optimale stelling bereikt.

DIAGRAM 20

Het zal vrijwel onmogelijk zijn om te bewijzen dat wit in deze stelling gewonnen staat al taxeer ik de stelling als gewonnen. Wit kan namelijk op een door hem te bepalen moment twee verbonden vrijpionnen creëren, waarbij hij de keus heeft tussen d- en e-pion of e- en f-pion.

Naar mijn mening kan wit echter verhinderen dat zwart deze positie inneemt, omdat het alleen mogelijk is om de toren achter de h-pion te krijgen als zwart de c-pion opgeeft. Wit verliest namelijk tijd met 3. Th1 en kan deze zet beter vervangen door 3. Ld3 of 3. Lb3. Er dreigt dan 4. Tc2 zodat de toren moet spelen. Dan heeft wit echter tijd om met de koning naar de c-pion te lopen: 3. Ld3 Td5 4. Ke2 Ld8 5. Kd1 of 3. Lb3 Tb5 4. Ke4 en na 4. ... Tg5 komt 5. Tc2.

Uw suggestie 2. ... Tb5 brengt in dit verband niets nieuws:

3. Lb3 h5 4. Ke4. Verder kan wit op de tweede en derde zet de volgorde nog omdraaien: 2. Lb3 h5 3. Kf3.

De stellingen die op deze wijze ontstaan acht ik gewonnen voor wit. Een bewijs is echter nog steeds zeer moeilijk te geven. Zoals u in uw schrijven van 1 mei stelt worden wits centrumpionnen kwetsbaar als ze opgespeeld worden en tevens krijgt zwart na ruil van zijn e-pion tegen één van wits pionnen meer bewegingsvrijheid voor zijn stukken. Ook als uitputtende analyse niet mogelijk is moet er echter een oordeel gegeven worden en dit kan alleen maar zijn wit wint. Een belangrijke aanwijzing hiervoor vind ik nog dat torenruil bijna altijd tot winst leidt.

Uw opmerking aangaande variant (c2A) snijdt m.i. geen hout: na 1. Ke2 La5 2. Lb3 Kd7 3. Kf2 Tg6 4. Th1 Lb4 heeft wit 5.Lc2 omdat zwart de b-lijn geblokkeerd heeft en daarom geen tijd heeft voor de manoeuvre Tg6-g8-b8.

DE ARBITER

24 mei 1977

Geachte Arbitr,

Eerst op 18 mei 1977 mocht ik uw schrijven van 9 mei ontvangen. Aangezien het bestuur van de schaakvereniging van de zwartspeler intussen een protest heeft ingediend over de gang van zaken betreffende de arbitrage van deze afgebroken partij, is het voor mij juridisch-reglementair niet mogelijk op uw brief van 9 mei te antwoorden. Het bestuur van de schaakvereniging heeft als het ware de partij overgenomen.

Teneinde ons prettige contact (arbitr-zwartspeler) niet abrupt af te breken wil ik hierbij à titre personnel op uw schaaktechnisch schrijven ingaan. Daarbij kom ik dan tevens aan het dreigement van de competitieleider om bij niet antwoorden mij alsnog een reglementaire (?!) nul toe te kennen tegemoet. Het past een competitieleider mijns inziens bepaald niet in een arbitragezaak met dreigementen te werken. Derhalve verzoek ik u, arbitr, uw bevindingen dan ook officieel niet meer aan mij te doen toekomen voor de commissie van beroep uitspraak heeft gedaan.

In ons antwoord op uw schrijven van 25 april gaven wij na 1.Ke2 Tg5 2. Kf3 h5 3. Th1 Tb5 4. Lb3 aanvankelijk de zet 4. .. Ld8 aan; via een telefoongesprek met de competitieleider konden wij u op 5 mei medelen dat 4. .. h4! ons nog sterker voorkwam. De zet spreekt voor zichzelf en u heeft hem dan ook begrijpelijkerwijs overgenomen. Dit wil overigens niet zeggen dat 4. .. Ld8 niet tot het gewenste doel (remise) kan leiden.

Na de zetten 1. Ke2 Tg5 2. Kf3 h5 3. Th1 Tb5 4. Lb3 h4 5. Ke2 Th5 6. Kd3 La5 taxeert u de stelling gewonnen voor wit. Het enige dat wij hierop kunnen zeggen is dat wij het niet met u eens zijn. Gaarne willen wij t.z.t. kennis nemen van uw mogelijke winstvarianten. Wij taxeren deze stelling op remise. Tevens willen wij u

Gaarne zullen wij t.z.t. kennis nemen van uw mogelijke winstvarianten. Wij taxeren deze stelling op remise. Tevens willen wij u in overweging geven de mogelijkheid 6. .. h3, waarna de zaak bepaald niet gewonnen staat voor wit.

In uw schrijven van 9 mei stelt u dat wit altijd verliest met 3. Th1 (een suggestie van de witspeler). Wij zijn het geheel met u eens, maar neemt u ons niet kwalijk dat wij in onze brief van 1 mei uitvoerig op deze zet zijn ingegaan; dit kwam omdat het volgens u één van de twee manieren was om verder te komen (zie uw schrijven van 25 april).

Het gevolg van dit alles is dat u zich nu wil toeleggen op de mogelijkheden die ontstaan na 3. Lb3 of 3. Ld3. Dat is een goede zaak en met belangstelling zien wij uw eventuele winstvarianten tegemoet. Wij wijzen er evenwel op dat uw opmerking dat 2. .. Tb5 niets nieuws zou brengen niet juist is, omdat daarmee de mogelijkheid 3. Ld3 geëlimineerd zou kunnen worden. Immers 1. Ke2 Tg5 2. Kf3 h5 3. Lb3 Tb5 4. Ke4 levert hetzelfde op als het afgedwongen 1. Ke2 Tg5 2. Kf3 Tb5 3. Lb3 h5 4. Ke4.

U wilt dit variantencomplex verder onzerzoeken. Daarbij heeft u enkele mogelijkheden aan die tot stellingen zouden leiden die u gewonnen acht. Wij zijn van mening dat zwart bepaald niet verloren staat. Tijd voor diepgaande analyses hebben wij nog niet gehad. Derhalve geven wij u hierbij een enkele suggestie. Doordat de witte toren op de 2de rij staat, heeft zwart mogelijkheden via La5-e1.

Bij voorbeeld:

1. Ke2 Tg5 2. Kf3 h5 3. Lb3 Tb5 4. Ke4 La5 5. Kd3 c2 6. Kxc2 Lel en de zwarte h-pion kan gevaarlijk worden.

Wij zijn met u eens dat een uitputtende analyse niet mogelijk is en op grond daarvan had in een eerder stadium uw oordeel al moeten luiden:

Wit staat beter, maar er is geen winst aantoonbaar en derhalve is de partij remise. Een uitspraak met behulp van een taxatie-oordeel dat met geen mogelijkheid bewezen kan worden is ons inziens verwerpelijk.

Tenslotte willen wij u nog op de volgende varianten met betrekking tot (c2A) attent maken.

1. Na 1. Ke2 La5 2. Lb3 Kd7 3. Kf2 Tg6 4. Th1 Lb4 5. Lc2 Tf6 lijkt het ons wat overdreven om de stelling gewonnen te verklaren.
2. In de volgende fraaie variant gaan we voorbij aan 10. .. Txc2.
1. Ke2 La5 2. Lb3 Kd7 3. Kf2 Tg6 4. Th1 Ld8 5. Kf3 (5. Lc2 Tg4!) Lc7 6. Lc2 Tg8 7. Txh6 Tb8 8. Ke2 (8. Lb3 Txb3 9. axb3 a2 10. Th1 Ld6) Tb2 9. Kd3 Txa2 10. Txe6 Kxe6 11. Lb3+ Kf5 12. Lxa2 c2 13. Kxc2 Ke4 14. Kd2 Lxf4 15. exf4 Kxd4 16. Lb1 a2 17. Lxa2 Ke4 remise.

DE ZWARTSPELER

P.S. - Stelt u zich eens voor dat de zwartspeler de arbiter was geweest en u de winstclaimende witspeler zou zijn geweest. Denkt u dan dat de arbiter uw vermeende winstvarianten steeds weer in behandeling zou nemen ?

DE ZWARTSPELER

De competitieleider besloot in een laatste poging om de zaak in een ander vaarwater te brengen de in ons land verblijvende internationaal grootmeester Viktor Korchnoj met de stelling te confronteren. Korchnoj keek, sprak met de arbiter en met mij over de mogelijkheden en zei tenslotte dat hij de stelling verloren voor zwart zou verklaren omdat de stelling voor hem slecht stond. Z.i. lag de bewijslast bij zwart om aan te geven hoe de stelling remise was. In ons telefoongesprek analyseerden we blind zo'n 20 zetten. Daarna leefde zwart nog wel, zij het dat ik de partij in de daarop volgende fase niet kon houden. Maar wat zegt dat. Hij speelt sterker dan iedereen in ons land, dat wisten we al. (Presteerde hij het bovendien niet bij Philidor om tijdens het arbitreren van een afgebroken partij zowel de witte houten als de zwarte naar winst te voeren? RED;)

Een paar dagen later ging Korchnoj naar Evian voor de kandidatenmatches. Hij weigerde overigens om de arbitrage van de arbiter over te nemen en wilde ook geen varianten-op-schrift geven waaruit zou blijken dat de stelling verloren was. In Amsterdam hield, tijdens het I.B.M.-toernooi, W.J. Wolthuis zich met de stelling bezig en deze bekende analyticus kwam tot de slotsom dat de stelling remise was.

En zo gaat het verhaal verder.

Ondertussen was de Commissie van Beroep met haar werk begonnen en had zich een oordeel gevormd. Helaas mocht ik de uitspraak eerst bij de 1e ronde van het I.B.M.-toernooi vernemen omdat de Over-schie-officials ten tijde van de uitspraak met vakantie waren en het KNSB-bestuur zich niet realiseerde dat ook ik zat te popelen om die uitspraak te vernemen. Jammer dat ze me niet een kopie van de beslissing deden toekomen. Maar zoals u uit het voorgaande hebt kunnen begrijpen wisten we toch de hand te leggen op een exemplaar en u kent inmiddels de beslissing. Overigens een gedegen stukje juristenwerk.

Op 23 juni liet de competitieleider weten: "Hoewel dit verder geen feitelijke gevolgen meer heeft, heeft de arbiter op mijn verzoek zijn slotconclusie op papier gezet. Ook Korchnoj heeft mij medegedeeld dat hij de stelling als gewonnen voor wit beschouwd." CV
Wij geven de slotconclusie hieronder.

21 juni 1977.

Wit: Kd3, Th2, Lc2, pi. a2, d4, e3, f4.
Zwart: Ke7, Tg3, Lc7, pi. a3, c3, e6, h6.
Wit aan zet.

Slotconclusie

Ten tijde van de uitspraak van de Commissie van Beroep was de analyse tot het volgende resultaat gekomen: wit wint ofwel de c-pion ofwel de h-pion, kan echter niet verhinderen dat zwart zijn h-pion

naar h4 speelt als hij zijn c-pion opgeeft. Het stellingstype dat dan ontstaat is vrijwel ontoegankelijk voor exacte analyse, zodat er getaxeerd moet worden.

Mijn taxatie is: wit wint. Hij staat een pion voor en kan zich twee verbonden vrijpionnen verschaffen.

Ter illustratie enkele varianten:

1. Ke2 Tg5 2. Kf3 Tb5 3. Lb3 h5 4. Ke4 La5 5. Kd3 c2 en nu:
 - a. 6. Txc2 h4 7. Tc6? h3 ! 8. Txe6+? Kd7 9. La4 (9. Th6 Txb3!)
9. .. Kxe6 10. Lxb5 Kd6 11. La6 Kc6! en zwart wint
 - b. 6. Lxc2 Lel gevolgd door h5-h4
 - c. 6. Kxc2 Lel gevolgd door h5-h4
 - d. 6. Th1 h4 7. Lxc2 Th5 8. Ld1 Th8 9. Lg4

In b., c. en d. ontstaat het type stelling waarvan boven sprake was.

DE ARBITER

Op 28 juni ontmoette ik Bert Anklaar, de arbiter, op het IBM-toernooi. Om de zaak eens uit te praten stelde ik voor ergens gezellig te gaan eten. Wij spraken af voor 30 juni. Hij toonde mij de 28e nog enige nieuwe remisevarianten die hij van anderen had gehoord. Als goede visser had hij vele netten uitgezet en van het VAS/ASC-jeugd lid Han Sinke had Bert enige nuttige bijdragen ontvangen. De volgende dag toonde hij mij een verfijning van deze analyses die winst bleken op te leveren voor wit. Tot vandaag heb ik er niets tegen kunnen vinden. Het gaat als volgt:

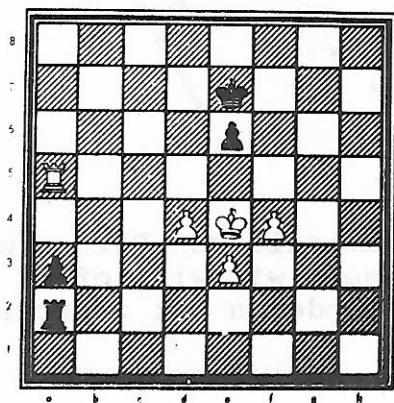
1. Ke2 Tg5 (1... Tg8 of Tg1 komt op hetzelfde neer) 2. Txh6 Tg2+ 3. Kd3 La5 4. Th5! Td2+ 5. Kc4 Txc2 6. Txa5 Txa2 7. Kxc3 Te2 8. Kd3 Ta2 9. Ke4! (deze voor de hand liggende zet hadden we de 28e nog overzien) en wit wint. Laat zwart het schaak op de 4e zet achterwege met 4. .. Lb4, dan volgt 5. Lb3! en ook deze zet had ik nooit bekeken. Tot nu toe hebben wij hier gekeken naar 5. Kc4 en 5. Tb4, hetgeen tot remise leidde. Dit betekent dat zwart na 1. Ke2 in de varianten met 1. .. La5 moet gaan zoeken. Een mooie kans voor u, lezer!

Tot slot zal ik maar geen namen noemen van allen die bovenstaande wending overzien hebben. Het zou genant kunnen zijn ofschoon het wel aantoont hoe moeilijk het spel kan zijn.

De 30e juni hebben Enklaar, Mastenbroek en ik heerlijk gegeten en gaven daarmee een waardige afronding aan een vermoeiend analysehalfjaar.

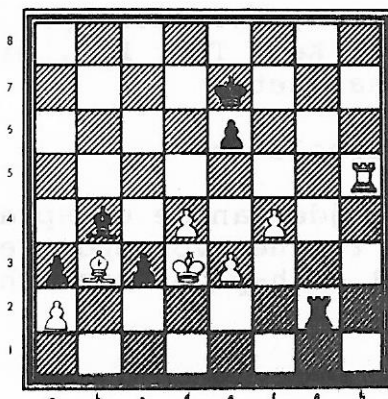
JAAP v.d. HERIK

DIAGRAM 21

stand na 9. Ke4!

DIAGRAM 22

stand na 5. Lb3